

Finn Halvorsen skulter og valter allerede med skuespillerne som om de var hans private eiendom. Teaterchef Gloditsch ved Trøndelag Teater har fått "arbeidsforbud" i denne sesong. - Ombygningen av Nationaltheatrets salong er utsatt.

EN SKRIVELSE FRA MEDISINALDIREKTORATET.

Medisinaldirektoratet, hvis midlertidige chef er NS-lægen dr. Østrem, har sendt et brev til Oslo Helseråd av omtrent følgende innhold:

"Norske kvinner som er besvangret av tyske soldater har klaget over at de har fått uhøflig behandling av Oslo Helseråds kontor. Således skal en helseråds-søster ha uttalt til en av de besvangrede at hun ikke kunde forstå at de vilde ha noe samkvem med tyskere i det hele tatt og slott ikko at de vilde la sig besvangre av dem. Sådanne uttalelser må ikke forekomme for fremtiden, da de vil bli strengt straffet."

Hele brevet tar sig litt merkelig ut, når man husker at NS alltid før har agitert for et moralsk liv.

VÅR INNSATS GIR LIDELSERNE MENING.

Når loseren tenker på hvad han har lest her minnes han kanskje:

Her er et Folk i Krig
for Livet uafsladelig -
med dyre Mande-Fald
i Kampe uden Tal.

For avskjedigelser uten lov og dom, deltagelsen i slaget om Atlanterhavet, forretningsmannens tross mot Jons Lies og Gestapos tortur og skuespillernes kamp for sin menneskeverd er slag i folkets krig for livet. De jevne mennesker tar uspart og uten kommando sin plass og slåss uten at noen "fører" gjør dem stormannsgale og uten at noen ser dem og hylder dem. Hvorfor? Fordi han og hun følger sin samvittighet som sier oss, at vår innsats i det daglige liv er det som gir mening til lidelsene i den ytre kamp for å slå nazismen ned. For gav vi i hjemmene og på arbeidsplassene etter og lot oss narre til å akseptere en gruppvokkende livsanskuelse om makt som rett, var krigen tapt når våre vebnede styrker har slått de tyske armeene. For krigen gjelder ikke ytre og materielle verdier, men det onkolte menneskes sjel. De stille "Kampe uden Tal" mot NS og tyskerne som utkjemper i Norge idag er avgjørende for utfallet; ja de er i grunn selve seiren. Og "de dyre Mande-Fald" med mennesker som lider urett for sin tro, er ikke nederlag men seire, fordi de vidner om at NS og tyskerne ikke får oss til å selge vår sjel. I hele Europa kjempes denne stille kampen, og seirene som vinnes hver gang et menneske er tro mot sig selv viser de militært kjempende at deres lidelser er ofrene verd. Derfor holder vi ut så lenge det skal være. Ikke sandt? For vår utholdenhet er arsenalet hvorfra sjømennene, flyverne på vestfronten og våre soldater i Skottland og Canada henter mot og styrke.

LEVE KONG HAAKON OVER ET FRITT NORGE!

A 13
Mappe
Ekspl. 93
Arg. 1941
O.V. 3054/41
Jfr.

Ta kopier og send videre! I iallfall dette eksemplaret så videre og stadig videre!

T I D E N S T I D N

32. Årg. Grunnlagt av O. Thommessen 27. september 1941 Nr. 93

NYHETENE FORTSETTER Å KOLLE.

Til tross for at radioapparatene nu er beslaglagt overalt, har det ikke lykkes å blokkere oss for nyheter om det som foregår på de forskjellige fronter. Mange får idag Englandsnyhetene stukket inn gjennen postkassen. Spør disse nyhetene videre, men la det skje så ubemerket som mulig, og fortell ikke hvordan De får dem, det kan lett skade den nyhetstjenesten som nu alle nordmenn setter slik pris på.

HANS MAJSTRET KONG HAAKONS TALE I KRINGLÅSTINGEN 11/9-1941:

Kjære landsmenn,

Jeg er kommet hit ikveld for å si noen ord til dere der hjemme for tyskerne tar radioen. De viser kun ved denne handling at de er redde for sannhetens røst. Jeg vil si til dere at vi som står utenfor landets grenser har den største sympati for dere som der blir øvet vold og terror mot. Suddene i Oslo har vist verden hvilket kulturnivå tyskerne står på. Prøv å bevare sindighet og ro, men vi skal alltid ha for øiet Chr. Richardsons ord:

Kjemp for alt hvad du har kjært,
dø om så det gjelder;
da er livet ei så søtt,
døden ikke heller.

Jeg ber dere: Hold ut! Befrielsens time er kanskje nærmere enn dere tror.

NOREGS KONUNG.

I gamle dagar
- so segjer saga -
når det seg høvde
at einkvan fråga
kvar Noregs konung
å finna var,
han fekk på spursmålet
detta svar
- og ordet høyrdest
so trygdar sterke -
"Der stend han fremst
under Noregs merke".

Og hending far Noreg
enn som me sjå,
og enn vert Noreg
trakka på tå.
Men aldri bry deg,
det stend ikkje på,
for Noreg, det hev
sin konung enda.

DE HERRAPPELDE NORSKE ARBEIDERLEDERE.

I anledning dødsdommene over de norske arbeiderledere Viggo H. Nsteen og Rolf Wickström skriver Göteborgsposten 11/9-41 en lengre artikkel.

Avisen sammenligner situasjonen i Norge med situasjonen under skrekkveldet i Europa i de siste år Napoleons regjerte.

Vend.

Uten moderne våben, uten militær organisasjon og uten uniformer trosset de spanske bønder og arbeidere de seiersvante franske troppers motstand, tilføiet dem uhyggelige tap og undergrovt troen på Napoleons-soldatenes uovervinnelighet. Napoleon raste mot "de spanske banditter" og skapte et skrekkelde som ikke tok noen menneskelige hensyn.

Avisen skildrer videre Napoleons lettsindige angrep på Russland, et eventyr som han kastet sig inn i på grunn av et overmot uten grenser, skapt av hans lette seire over Prussen. Jo større hans vanskeligheter blev i kampene og i de okkuperte land, jo mere hensynsløs blev hans fremferd. Reell makt blev erstattet med terror. Undtagelsestilstand, standrett, konfiskasjoner, dødsstraff og henfettelser karakteriserer Napoleons styre.

"Tyskland av 1941 tycks glida in i ett läge och en taktik, som påminnar om Napoleon 1812 - 1813. Man märker en jäsnande missnöje i de ockuperade länderna og okkupationsmaktens allt hårdare framfart."

Avisen regner med at de ikke på langt nær får vite den hele sannhet fra Norge og de andre okkuperte land, men det som kommer frem for offentligheten i Sverige gjennom den tyske censur og meddelelser fra Berlin er tilstrekkelig til å forstå situasjonen. Det snakkes nu stadig om kommunistene som herjer i alle land. Hvor kommunistene var for eks. i Jugoslavia før Tyskland gikk til angrep på Russland, opplyses det intet om.

"Man mest griper oss vad vi hör från Norge, det er som mord-Engeln gange fram i vårt eget land."

"Den avrättade Viggo Hansteen var ganska känd i Sverige. Han var social-demokrat och den norske landsorganisationens advokat. Han har på sista tiden fört arbetarnas talan vid förhandlingarna med de tyske myndigheterna, först om frigivning av de arbetarledare som undertecknat den mångomtalade hänvändelsen till rikskommissarie Terboven den 30. juni i år. Han lyckades därvid få den frigiven, men inte att få dem återinnsatta i sina befattningar. Hansteen har också tillhört arbetardelegationen vid förhandlingarna med myndigheterna angående viss lönskompensation för dyrtiden m.m. Tidningarna för i mandags tala om honom som förhandlare, och igår blev han som nämnt dömd till döden och avrättat genom skjutning. Man har svårt att tro att det är sant."

"Dödan det av Viggo Hansteen och Rolf Wickström komma själv-fallet att väcka våldsam förbittring inom Norges arbetarvärld, ja, i alla kretsar, och det skulle mycket förvåna om inte tyskarnas svårigheter i Norge komma att ytterligare ökas."

"Dagens Nyheter" skriver torsdag den 11. september bl. a. :

"Att det fullständiga polisvåldet nu - över ett år efter ockupationen - måst införas är det hittills mest eklatante beviset för hur grundligt nyordningen i Norge misslyckats. Det visar också med vilken rätt Vidkun Quisling i sitt senaste tal upphöjde sig till talesmann för det norska folket."

DE SISTE ARRESTASJONER.

Politimester Kr. Welhaven er fengslet, p. t. Grini.

Redaktör Gunnar Larsen og journalist Johan Borgen, Dagbladet, er arrestert, p.t. Grini.

Der sitter nu fengslet: På Grini ca. 400 fanger og i Möllergaten 19 ca. 250. Videre sitter 50 i Åkebergveien, 100 på Akershus, og 40 er midlertidig innlagt på Ullevål Sykehus. Dette blir tilsammen

ca. 840 fanger her i Oslo, og hertil kommer alle de som sitter i utenbys fengsler, foruten alle de som er sendt til Tyskland.

NYORDNINGEN INNEN AVISENE.

I Aftenposten er redaktör Nesse avsatt og arrestert og ført til Möllergaten 19. Redaksjonssekretar Kandahl er avsatt både fra sin stilling i Aftenposten og sin stilling som formann i presseforbundet. NS-mannen Endsjø er innsatt som ny politisk redaktör. Den tidligere typograf i Aftenposten, Paus Pauset, som har vært en av stjernestjerner i "Kulturdepartementet", er innsatt som politisk lederskriver i Aftenposten. Videre er anbragt i Aftenposten de ferske nazister Flood og Dorry Smith. Flood er kjent som angiver. Videre er Aftenpostens sportsredaksjon blitt skiftet ut. Sverre Fodstad og Leif Henriksen er avsatt og erstattet med to hirdgutter fra Drammen, hvorav den ene, Tore Östreng, har gjort sig spesielt bemerket ved fyll og spektakkel og er nektet servering på restauranter. Hans gasje i Aftenposten er av "Kulturdepartementet" satt til kr.15.000.-.

Av Morgenbladets folk kjenner vi allerede redaktör Gjerlöws og Fredrik Ramms skjebne.

KIRKEDEPARTEMENTET

har sendt følgende telegram til landets proster :

"Prestene i Deres prosti bes anmodet om at de ca. 200 norske civile som omkom under angrepet på ruteskibene "Richard With" og "Barøy" minnes under gudstjenesten förstkommende söndag."

Oslo-prestene tok følgende inn i kirkebönnen :

"Vi ber dig særlig för dem som i denne krigstid er rammet av sorg. Vär du hos dem med din tröst og din kraft."

"RICHARD WITH" OG "BARÖY".

Om de forliste norske ruteskib meldes det fra Nord-Norge: Dampskibet "Barøy" (424 t) gikk i sin vanlige rute fra Bodö til Narvik. På veien ut fra Hammarøy kom den inn i en tysk konvoi og to tyske vaktskib lä sig tett innunder den. På dekket til "Barøy" var tendt en lyskaster, da mannskapet var beskjeftiget med å stue om lasten. Da noon fly nærmet sig blev lyskasteren slukket efter ordre, og det var umulig å kjenne båten ut fra de andre. Det blev kastet en luft-torpedo, og "Barøy" blev truffet og sank.

"Richard With" var på vei sydover, også i konvoi. Öst for Havöysund blev den senket av en ukjent ubåt. Efterat båten var senket kastet tyske fly dypvannsbomber efter ubåten; derved blev mange mennesker drept.

Foruten disse to båter blev også "Lofoten" og "Tanahorn" angrepet, men de reddet sig unda. En femte båt, "Ottar Jarl", blev også senket, hvorved en mann omkom. Grunnen til at denne båt ikke er nevnt sammen med "Richard With" og "Barøy" kjenner vi ikke.

Vond.

SMÅNYTT FRA MANGE KANTER.

Nord-Norge: Et tysk lasarettskip ligger stasjonert i Neidenfjorden, tett ved den finske grense. Det kommer stadig uhyggelige mengder sårede fra fronten, som er like i nærheten. Fronten holdes her av utelukkende tyske tropper. Russerne har kastet tyskerne tilbake og er nu ca. 2 km. fra Salmijärvi, som ligger like ved den norske grensen.

Et engelsk hangarskip har om tid ligget i Vestfjorden. All kysttrafikk nord for Tromsø er stoppet. I Tromsø ligger det 15 transportskip og i Bodø 6 - 8 som ikke kan komme nordover. I Rørvik ligger det 3 - 4 båter som skal sydover i ballast. Jernbanen tar for tiden ikke gods til Trondheim og nordover.

På Loppelhavet blev det for noen dager siden senket en troppe-transport. 2000 soldater på vei nordover omkom.

Det meldes at tyskerne på en rekke steder i Finnmarken pakker sammen sine saker og gjør alt klart til opprudd på kort varsel.

Matsituasjonen begynner å bli fortvilet nordpå. I Kirkenes har befolkningen ikke hatt poteter på 3 uker.

Det er nå innført portforbud i følgende kommuner i Nord-Trøndelag: Steinkjer, Levanger, Sparbu og Skogn.

Østfold: Østfolds lærerlag og lærerinnslag har meldt sig ut av sine respektive landsforbund på grunn av de nye naziledere.

Oslo: Ekspedisjonssjef Knut Frigaard i Politidepartementet er avsatt. Frigaard meldte sig inn hos Quislingene først etter 25. september ifjor, men avanserte raskt. En tid vikarierte han også i Jonas Lies stilling som konstituert. Lie og andre førende nazister har i det siste ikke vært fornøid med Frigaard, og de ønsker å få en mann i nøkkelstillingen som ekspedisjonssjef som har den blinde tro og tillit til fører og parti. Derfor måtte Frigaard gå, og det forlyder at han skal få som etterfølger allroundmannen Orvar Sæther, som i sin maktfullkommenhet tror han kan greie hvad som helst. Det er en side av saken. Den annen og alvorligere: Slippes hirdens stabssjef til som øverste ombudsman i Politidepartementet vil det sikkert bety fritt spill for gangsterbanden i Quislings hird. Enkelte av nazilederne tenker sikkert også så langt som til at det blir påkrevet å ha en livvakt når Tysklands nederlag er der - og så er de så naive at de tror det skal bety noe i den retning at de nå gjør Politidepartementet til et instrument for sig.

Oslo: En medvirkende årsak til at telefondirektør Kristiansen fikk avskjed var den at han er høi frimurer. Nå er hans etterfølger i stillingen utpekt. Det blev som man kunde vente nazisten Richard With. Etterat han var utnevnt fikk imidlertid NS rapport om at herr With også er frimurer. Det har han klart å holde skjult for kampefellene gjennom alle år. Denne avsløringen har falt mange av dem tungt for brystet. Det er i sannhet av sine egne man skal ha det ...

Fredrikstad: En vesentlig del av det brakkemateriell som nå produseres her hjemme går til Tyskland. Nylig blev en båt som angivelig var bestemt for Narvik, omdirigert til Danzig. Den gikk fra Fredrikstad fullastet med krakker.

MOBILISERING AV METALLGJENSTANDER.

Reichskommissar har gjennom Forsyningsdepartementet sendt samtlige departementer en forordning om mobilisering av metallgjenstander i statens og kommunenes tjenestobygninger. I skrivelsen fra Reichskommissar heter det: "Det er nødvendig at alle gjenstander av kobber, nikkel, bly og legeringer herav som ikke behøves å erstattes eller for hvem man uten særlige vansker kan skaffe surrogater, blir samlet inn og fjernet fra alle staten og kommunen tilhørende tjenestlige bygninger. I betraktning kommer løse gjenstander som askobegre, bordopsatser, skåler, vasor, krus, kannor, talerkner og lignende gjenstander som kan erstattes med annet uten særlig opbud av håndverkere og materialer.

LØSLATELSER.

Politimester Rynning Tønnesen og major Finn Bæcker som var politifullmektig i Kristiansand S, er frigitt fra tysk fangenskap og er kommet tilbake til Norge.

Politimester Sverre Iversen i Porsgrunn er frigitt fra Møllergaten 19.

U. ENRIKS-NYHETER.

Uken 16/9 til 22/9 var sterkt preget av tyskernes nye store fremganger på Ostfronten. 19/9 meldte tyskerne at Kiev og Poltava var erobret. Russerne innrømmer Kievs fall, men forteller at alle forråd var fjernet og vann- og elektrisitetsverk ødelagt, så den rykende ruinhop som byen nå er, vil neppe være noe behagelige vinterkvarter. Fra Poltava trues nå den viktige by Kharkov og de rike industridistrikter i Donetsbøkkent. Her er russernes kanskje viktigste industriområde, og vi må være forberedt på at hele dette distrikt vil bli erobret. Men samtidig skal vi huske at russerne i de siste 10 år av strategiske grunner også har bygget op store industriområder lenger øst. - Det slag som fremdeles raser i Ukraine oppgis å være krigens største.

Både Moskva og amerikanske korrespondenter i Ankara sier tyskerne har lidt enorme tap. Moskva sier omvidere at de russiske hærens fremdeles er intakte og trukket lenger østover. De forklarer sin taktik således: En by kan gjenerobres, men falne menn kan ikke kjempe videre. Det er derfor ikke viktigst å holde et område, men stadig å påføre fienden størst mulige tap. Og tyskenes reserver av menn og materiell er langt mindre enn våre egne.

Tyskerne har avskåret Krim fra landsiden og nådd det Asovske hav.

Londen melder om forsøk på å dampe tysk-italiensk-bulgarsk overenskomst angående å "overføre" italienske krigsskip til Bulgaria for å forsøke å få dem gjennom Dardanellene. Amerika har festet Tyrkias oppmerksomhet på saken, og det er ikke grunn til å tro at Tyrkia vil tillate slik gjennomfart. Tyrkia er utvilsomt under press, men det gjøres oppmerksom på at "det har mektige venner i ryggen".

Videre meldes at det bygges op en engelsk-russisk front for å forsvare oljekildene i Kaukasus. Amerikanske skip som var på vei til det Røde Hav med forsyninger, omdirigeres til den Persiske Bukt for transit gjennom Iran til Kaukasus.

Vend.

I finske vikene har det vært trefninger, og begge parter melder om store senkninger. Det ene av Finlands to panserskip, "Ilmarinen" (4000 tonn) er senket og 250 mann omkommet. En tidligere melding om at de finske tropper var trukket tilbake fra det karelske nes er ikke bekreftet og synes å være uriktig.

Fra det fjerne Østen melder amerikanske korrespondenter om stadig tiltagende grensesammenstøt mellom japanere og russere, og at begge parter har trukket forsterkninger til sig. New York Times sier at forhandlingene mellom Japan og Amerika er kommet inn i dødvanne.

Japan forlanger å få sin overhøyhet i Kina anerkjent, men Amerika nekter. Thailands premierminister har holdt en tale og sagt at stillingen er alvorligere enn noensinde, og at krig kan ventes når som helst. Den engelske og amerikanske delegasjonen som forhandler med russerne om hvordan hjelp best skal kunne ydes, er nå kommet til Moskva.

I Middelhavet har det vært betydelig aktivitet, og engelsk-mennene melder om svære senkninger av transportakre til Libya. Bl.a. meldes 22/9 at to skib på hver 25.000 tonn er senket. Videre påstås at havnene i Tripolis og Benghazi er så skadet at tyskerne vil bruke fransk havn i Tunis. Dette siste er ikke bekreftet.

Marskalk Tsimosenko presser hårdt mot Smolensk. Tyskerne sender forsterkninger fra Leningrad og Ukrainavsnittet. Tyskerne står fremdeles 30 - 40 km. fra Leningrads centrum. Jernbanen østover synes åpen.

Rumenske angrep på Odessa er blitt slått tilbake med store tap. Rumania har mistet halvparten av sin hær.

De tyske tap i Russland oppgis til 3 millioner mann i døde, sårede og savnede.

Göteborgs Handels- och Sjöfartstidende skriver: Norge inntar en hedersplass i Europa. Man beklager ikke et folk som nå skriver sin stolteste historie. Man bøier sig i boudring.

Vi Vil Vinne.

Ingen tviler på at vi vinner krigen. Men dermed er ikke alt gjort, vi må også vinne freden.

Der går mange mennesker omkring i Norge idag og lengter efter hevn, efter den dag de kan få utfolde sitt hat mot dem som svek. Men er det rett, hvor fristende det enn kan være? Vi kan med stolthet hevde at vi før 9. april hadde verdens høiest utviklede rettsvesen og rettsmoral. Og når vi har fått fred, er det den norske lov som igjen er autoritet og som dømmer, ikke den enkelte som har lidt urett.

Det er nok av land som har druknet et oprør i blod. Men det verden idag trenger å se er en kulturstat som overlater dommen til rettsvesenet, enten det er den civile domstol eller krigsrett.

Hver enkelt av oss kjenner mennesker som svek sitt land da mest det gjaldt. Kanskje domstolene ikke når alle. Men det får så være. Det er bedre at ti skyldige går fri enn at en uskyldig lider urett.

LEVE KONG HAAKON OVER ET FRITT NORGE!

Kopier og send videre! La iallfall dette eksemplaret gå videre og stadig videre!

T I D E N S T E G N

32. årgang	Grunnlagt av O. Thommessen	17. oktober 1941	Nr. 95
------------	----------------------------	------------------	--------

VI MINNER

våre lesere om de nye forordninger om "trykte skrifter m.v. av politisk innhold." Såvel redaktøren som den som utbrer slike skrifter straffes med bøter eller fengsel inntil 5 år. Vær forsiktig med hvem De sender avisen videre til, men la Dem ikke skremme til å tilintetgjøre den straks. Disse såkaldte illegale aviser er nu våre eneste pålidelige nyhetskilder og har derfor stor betydning for å holde moralen oppe i folket.

FLAGGET VART.

Det kors i flaggets røde bund
 det bar vårt folk i nødens stund,
 mens været tok og lynet slog
 så folket at et tegn det var
 som frelse for dets frihet bar.

Jonas Lie.

STATSBUDGETTET.

Forslag til statsbudgettet er nu utarbeidet og foreligger til behandling i de forskjellige departementer. I år som ifjor er budgettet hennelig, og det har sine gode grunner. De samlede utgifter overstiger inntektene med kr.423.543.801.-. Vi legger til at budgettet ikke er endelig avsluttet, og beløpet kan bli forandret.

"Regjeringen"s utgifter er stipulert til 14 millioner kroner. 13 ministre hever hver kr.18.000.- pr. år. I tillegg til dette kommer kr.121.000.- til representasjon-utgifter og kr. 20.000 til reiser. Til sammenligning kan anføres at vi tidligere brukte kr.15.000 pr. år til representasjon. Til anskaffelse av biler til "ministrene" er satt op kr.87.250.-.

Justisdepartementets utgifter utgjør 17 millioner kroner. Det er her en stor stigning i utgiftene til fengslene. Som anmerking er anført: "Stigningen skyldes at småfengslene p.g.a. fengselsnøden (!) må utnyttes i større utstrekning enn før."

Utgiftene til politiet tilhører politidepartementet. Selve politiet koster oss 30 millioner pr. år.

Idrettsdepartementet har en rekke interessante tall. Arbeidstjenesten koster oss 39 millioner kroner. Fra idrettsfronten kan anføres: Tilskudd til hirdens idrett kr.150.000.-, tilskudd til N.S.Ungdom-fylkings idrett kr.150.000.-, N.S.Studentfylkings idrett kr.25.000.-, og endelig andre idrettslige formål kr.75.000.-. (Hvor mange idrettsfolk har N.S. på Universitetet som skal dele kr.25.000.-?).

Fra Innenriksdepartementets budgett på vel 135 millioner kroner skal vi bare referere en post: "Villa Grande" (Quilings hus på Bygdø) kr.550.000.- til oppussing. Som anmerking er anført: "En har ingen oversikt over hvor stort beløp det trenges til å sette istand eiendommen."

På Sosialdepartementets budgett finner vi 3 millioner til avhjelpning av arbeidsløsheten. Er det fremdeles arbeidsløshet?

Vend.

A 14
 Mappe
 Eksp. 95
 Arg. 1941
 O.V. 3325
 Jfr. 1/4
 + 32.43/41
 5483/41